

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 24. V Ljubljani, 31. decembra 1895. Leto XII.

Obseg: Sadno drevje na domačem vrtu. — Gnoj na polju. — Kako ravnati z vinom koj po vožnji. — O reviziji zemljiškodavnega katastra. — Iz podružnic. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Sadno drevje na domačem vrtu.

III.

Ako naj zasadimo prostor ob stenah, ki so najmanj 3 m visoke, ter naj od drevja hitro dobimo sadu, potem najbolj ugaja oblika, katero imenujemo navpični kordon (glej pod. 61.). Razven te oblike ugaja tudi, zlasti za malo nižje stene, drevo v obliki U (glej podoba 62.). Ob nizkih stenah sadimo tako zvane Verijerove palmete s 4, 6, 8, 10 in več vejami (glej pod. 63.). V večjih vrtih imajo tako brajrdno drevje tudi prosto stoječe, vzgojeno na posebnih stojalih; v

Podoba 61.

Podoba 62.

Podoba 63.

vodoravni kordon (glej pod. 65.), ki more biti enoramnen ali dvoramnen (glej pod. 66.). Vodoravni kordoni so najboljši za jablane, in sicer cepljene na ivančke. Najzlahtnejša jabolka najbolje uspevajo na tem drevju. V drugi vrsti naj se rabijo za vzgojo vodoravnih kordonov tudi slabo rastoče hruške, in sicer cepljene na kutino. Opozoriti moramo, da je treba konec veje na vodoravnem kordonu vedno pustiti, da se kakih 30 cm kvišku dviga, drugače se delajo po deblu in po veji vodeni poganjki.

Saditev vseh v teh spisih omenjenih drevesnih oblik se najbolje izvrši jeseni, od meseca novembra naprej; čim prej tem

Podoba 64.

Podoba 65.

Podoba 66.

manjših vrtih pa to ne kaže, izvzemši obliko, ki jo imenujemo belgijsko seč (glej pod. 64.), ktera se da dobro porabiti ob potih i. t. d. Prav lepa in primerna oblika pritličnega sadnega drevja, ki se da vzgojiti na najmanjšem vrtu na okroglih drogih ali na napeti žici, je

bolje, ker se drevje vkorenini še pred mrazom in zato bodočo pomlad tem čvrsteje raste. Pa tudi spomladi se tako drevje sadi z dobrim uspehom, a tudi tukaj velja pravilo, čim prej tem bolje, t. j., če je le mogoče, uže meseca marcija. Tla za pritlično drevje naj bodo dobro

pripravljena, t. j., zemlja naj bo dobro zrahljana in pognojena. Med letom je treba okopavati, pleti in zalivati ter vsako drugo ali tretje leto gnojiti.

Ni pa še dovolj, drevje saditi z namenom, da se bodo vzgojile opisane oblike, treba je tudi vzgojiti znati. Mi smo v tem listu, kakor tudi prej v „Vrtnarju“, o taki vzgoji večkrat pisali ter sedaj opozarjamo na dotične spise.

Gnoj na polju.

Ako gremo na polje, prepričamo se, da naši kmetje še dandanes večinoma slabo ravnaajo z gnojem. Razvzgojijo ga namreč na več malih kupov, ki dostikrat po več tednov tamkaj leže. Tolikrat smo uže popisali našim posestnikom važnost gnoja ter jim dokazali, da je gnoj nedosegljiv in nenadomestljiv reditelj rastlinstva, in vendar ni še nehala ta potrata gnoja, in še sedaj moramo omenjati, da jih je mnogo imelo še do današnjega dne za naše opomine gluha ušesa. Naj bo kmetovalec tudi drugače varčen gospodar, ako z gnojem slabo ravna, je nehoti in nevede le zapravljivec.

Gnoj namreč, ki leži na polju na malih kupih, izgubi mnogo prevažnih redilnih snovij. Prostori pod gnojnimi kupi so pregnojni, dočim drugod gnoja ne dostaje, tako, da o enakomernem gnojenju v tem slučaju ne moremo govoriti. Gnoj naj se torej koj, ko se je prepeljal na polje, enakomerno raztrosi po njem. Na lahki zemlji in v ravni legi gnoj lahko ostane raztrošen po razorih, ako nam ne dopušča čas, da bi ga podorali. V tem slučaju pri gnoju nimamo škode, nasprotno, tako raztrošen gnoj celo tudi na ta način koristi, da tla prej postanejo godna; kajti gnoj, ki pokriva zemljo in jo senči, pospešuje ji ob enem razkroj, uravnava ji toplino ter ji enakomerno dovaja redilnih snovij.

Kako ravnati z vinom koj po vožnji.

Vino, ki je bilo dolgo na poti, je koj po vožnji bolj ali manj motno. Tako vino pa ni, da bi se točilo. Zlasti po zimi, ko je hud mrz, bi se vino sploh ne smelo prevažati, ker prerado zmrzne, vsaj deloma, ter potrebuje preveč časa, da se zopet ustanovi. Pri nizki toplini prepeljana vino se navadno skali, kar povzročijo razne snovi, kakor na pr. beljakovine, vinski kamen i. t. d. Čim mrzlejšje je vino, tem več raztopljenega vinskega kamna je v njem. V vinu pa, ki je namenjeno za v steklenice, pa ni še godne, je mnogo kalnih beljakovin. Zato je pa najbolje, da se pripeljana vino postavi v klet ter se tam toliko časa pusti pri miru, dokler se ne učisti. Razne snovi, ki so se izločile, poležejo se polagoma na dno in vino zopet dobi svojo prvotno svetlo barvo. Na to naj se vino pretoči, ker ni dobro, da ostane dolgo časa v dotiki z goščo na dnu.

Ako se naredi v vinu led, pusti naj se; počasi se bo uže raztaljal in ob enem se bodo usedli kristali vinskega kamna, vino pa se bo učistilo. Sicer se pa za poskušnjo tudi lahko led vzame iz vina. Pokazalo se bode, da je vino po odstranjenju ledu močnejše nego je bilo, predno je zmrznilo, kar je popolnoma naravno, kajti z ledom se odstrani iz vina del vode. Ako iz vina vzeti led raztalimo ter tekočino poskusimo, prepričamo se, da ima tudi ta tekočina še vedno nekoliko vinskega okusa. Sicer pa se taki poskusi ne priporočajo.

Res je sicer, da se vino, ki se prepelje pri srednji toplini, ne izpremeni veliko, tako pa vendar ni več, ka-

keršno je bilo pred prevažanjem. Zato se pa pravi okus vina nikakor ne da dobro spoznati takoj po vožnji, ampak vrne se mu, ko je uže dalj časa stalo v miru.

O reviziji zemljiškodavnega katastra.

(Konec.)

Da so neenakomernosti glede pridelovanja in gospodarstva postale jako neugodne in trajne, dalo se bo lahko dokazati, n. pr. pri njivah, katerih glavni pridelek je žito. Žitna cena je tako nizka, da bi pred 15 leti nobeden ne bil mislil, da bo mernik pšenice veljal komaj poldrugi goldinar. Ta nizka cena pa ni morda slučajna, temveč trajna. Gospodarju, ki mora posle in delavce najeti, nikakor še stroškov ne povrne za pridelovanje žita. — Tako bo tudi mogoče dokazati, da tudi vinogradi ne donajajo več onega čistega prihodka, kakeršen se je izročil pred 15 leti, ko še ni bilo trtne uši, ko se vinogradniki še niso borili s strupeno roso (peronospera). — V obče so opešali tudi travniki. Leta in leta se jemlje iz njih, ne da bi se kaj povrnilo z gnojenjem. Kmetovalec sili njivo, da mu daje več pridelka, in si v to svrhu pomaga z gnojenjem. Zavolj tega mu ne ostaja gnoja za travnike, umnih gnojil pa si ne more kupovati. Istotako ravna vinogradnik. Ves gnoj znosi v vinograd, ker zna, da se le z obilnim gnojenjem še nekoliko časa reši trtne uši. Če pa je nasadil ameriške trte, pa zopet zna, da take trte uspevajo le z obilnim gnojenjem. Odtod prihaja, da so naši travniki v obče slabi in donajajo tako malo sena.

Deželna komisija ima nalog, da uvažuje in določa, za ktera klasifikacijska okrožja, oziroma za ktere kulture in bonitetne razrede in pa v kateri meri naj bi se spremenili obstoječi tarifni nastavki, naj si bo, da jih je zvikšati ali pa zmanjšati. Če se pri tem pokaže, da ni shajati z osmimi bonitetnimi razredi, more jih deželna komisija pomnožiti ter za nje določiti tarifne nastavke. To daje deželni komisiji pravico, da sme nastaviti tudi več bonitetnih razredov. Posebno je za one okraje, za ktere se pred 15 leti parcele in kulture niso uvrstile v osem razredov, zdaj prilika, da se popravi ona krivica. Na vsak način se je nadejati, da bo deželna komisija izkoristila § 15. toliko, da bo ondi kjer pri poslednji ocenitvi niso vporabljali dopuščenih osem razredov, porabila in izkoristila vseh osem razredov in temu primerno tudi spremenila tarifne nastavke. Kajti ravno vsled tega, da nektere poprejšnje komisije niso porabile vseh osem bonitetnih razredov, so nastale neenakomernosti v ocenitvah kakeršne priznava finančno ministerstvo samo. Te neenakomernosti pa so tem krivičnejše, čim več so padle cene za žito in druge kmetijske pridelke in čim več so se povikšali troški za posle in delavce.

Takih očividnih pogrškov in neenakomernostij se nahaja pogosto, posebno ob mejah dveh ocenilnih okrajev. Te je treba odpraviti in delati na to, da se doseže pravično razmerje. N. pr. ima eden okraj za travnike osem bonitetnih razredov, drugi sosedni okraj le šest takih razredov. Dočim ima prvi okraj najnižji nastavek 1 gld., ima pa drugi 3 gld. 40 kr. In vendar imajo travniki obeh okrajev eno in isto lego, isto lastnost ter so enako plodonosni.

Udeležencem je dalje treba tudi posebno pozornim biti na § 13. vladne predloge.

Pri zadnji ocenitvi na Kranjskem se je v primeri s poprejšnjo dobo za 107.000 oralov manj vpisalo v kulturno vrsto pašnikov, nasproti pa za 67.000 oralov po-

višala kulturna vrsta gozdov. Da se je precejšnji del teh 107.000 oralov tedaj predelal v njive in travnike, je gotovo. Ali ravno tako gotovo je, da se je pri nas, zlasti v planinskih krajih, vedema ali nevedoma, mnogo parcel zapisalo v kulturno vrsto gozdov, to pa edino le vsled tega, ker je na dotičnih parcelah rastle kako drevesce ali germičje. To krivico je treba popraviti. Finančni minister sam jo je priznal in zavolj tega je vladna predloga § 13. vzela v revizijski zakon.

Po tem določilo more zemljiški posestnik zahtevati, da se parcele, ki so bile poprej pašniki in še vedno služijo temu namenu, ki pa so sedaj vpisane za gozd, brez daljne razprave zapišejo zopet kot pašniki. Izvzeti so, kakor že rečeno, le oni gozdi, ki so v prepoved dejani zavolj hudournikov, ali za ktere velja zakon za pogozdovanje Krasa. Na ta način bo mogoče, da se nazaj dobi na tisoče oralov sveta za pašnike, kar je važno za živinorejo zlasti na Gorenjskem.

Iz vsega tega je razvidno, da je vsaj namen name-ravanega zakona o reviziji zemljiškodavnega katastra dober in pravičen. Udeleženci pa naj bodo pozorni in skrbni, da se bo izkoristil previdno in temeljito. Vsakdo bo pripoznal, da posel, ki je določen deželni komisiji, ni samo jako važen, ampak tudi jako težaven in to temveč, ker ji bo za svoje delovanje odločena le kratka doba šestih mesecev. To delo bo deželna komisija le tedaj mogla zmagati, če se ji brž poskrbi vseh v to potrebnih podatkov, za kar pa je vsekakor treba primerne in vstrajne pomoči od strani občinskih predstojništev. Pomočno posredovanje občinskih predstojništev je pa tudi prav nujno, ker bodo deželne komisije po vladni predlogi svoje delovanje pričele še leta 1895. in ga, kakor rečeno, morale zvršiti v šestih mesecih.

Pripravljalnega dela se je torej treba lotiti precej. V ta namen naj županstva najprej razglasé v občini, da se bo revizija kmalu pričela. Dalje naj županstva zemljiškim posestnikom primernim potom razjasné pomen revizije ter naj jih pozivljejo, naj pripravljajo in županstvu kmalu predložé pismena, nekolekovana zglasila. V teh zglasilih je navesti, za ktere parcele so opravičeni pritožiti se in zahtevati, da se niže ocenijo in obdačijo. Zglasé pa naj le istinito krivične slučaje, kajti, če bi sleharn, če je prav prepričan, da se mu ni prigodila krivica glede kake parcele, poskušal kaj doseči, narastlo bi toliko zglasil, da bi jih deželna komisija zaradi ogromnega števila v njej primerno kratko določeni dobi ne mogla rešiti umestno in temeljito. To pa bi bilo posebno onim posestnikom v kvar, katerim so se v resnici prigodile krivice. Morda bi občinski odbor izbral iz svojih občanov zvedene može, ki bi se poprijeli dela, pregledali vsa zglasila in presojali, ktera so opravičena in vredna, da se na nje ozira.

Tako pregledana zglasila naj se ob svojem času predložé deželnemu odboru, ki bo zbiral oglasbe in jih izročil deželni komisiji.

Od deželnega odbora kranjskega.

Deželni glavar:

Oton Detela.

Iz podružnic.

Iz Krškega. Dne 15. decembra je imela kmetijska podružnica krška svoj občni zbor, kterege se je udeležilo 50 udov. C. kr. vlado je zastopal g. c. kr. okrajni glavar

baron Schönberger. Predsednik, velečastiti gospod župnik Ivan Knavs, otvori zbor ob 11. uri dopoldne s primernim govorom. Za njim poda tajnik g. dr. Tomaž Romih naslednje poročilo o podružničnem delovanju v preteklem letu:

Naše glavno delovanje je obsegalo vinarstvo. Ker bi morali nasade na parc. št. 2883. in 2886. ad Krško v izmeri 9538 m², kjer imamo s približno 4000 trtami velikoliste riparije souvage zasajen matičnjak, izročiti 1898. l. zopet lastnici, kupili smo dotične parcele od gospe Aussetz-ove za 900 gld. To je za naše daljnje delovanje velikega pomena, ker bomo imeli na razpolago dosti ameriških trt tako dolgo, dokler nam jih bo treba. Drugače bi pa bili morali že 1896. l., vsekako pa 1897. l. vinograd na zeleno pocepiti, ker smo bili zavezani lastnici izročiti cepljen vinograd. Spodnji del vinograda nam služi kot trtnica. Nekoliko te trtnice bomo letos zasadili z rupestris monticola, tako da bomo imeli tudi na razpolago ključev te za apnena tla pripravne ameriške trte. Da arondiramo svoje posestvo in da se ognemo prepirom s sosedom, kupili smo tudi po trtni uši uničeno parcelo št. 2882. v izmeri 3741 m² za 130 gld.

Da pokrijemo troške nakupa, obrnila se je podružnica dne 15. decembra 1894. l. potom c. kr. okrajnega glavarstva na visoko c. kr. poljedelsko ministerstvo za podporo. Dasi dotična prošnja ni še rešena, vendar imamo upanje, da dobimo podporo, posebno ker je visoka vlada zahtevala pred kratkim v tej zadevi nekoliko pojasnil. Da se je rešitev naše prošnje tako dolgo zakasnila, vzrok temu je gotovo ta, da je bilo mesto tehničnega vodje za nasaditev vinogradov z ameriški trtami precej dolgo izpraznjeno. Kakor rečeno, upamo, da se bode naša prošnja rešila ugodno, posebno še radi tega, ker je c. kr. okrajni glavar našim težnjam prijazen.

V tej zadevi smo se tudi obrnili na visoki deželni odbor, ki nam je od visokega deželnega zbora izposloval brezobrestno posojilo v znesku 500 gld.

Ko nam je bilo posojilo zagotovljeno, sklenili smo dotični pogodbi s posestnicama Aussetz in Cenar dne 14. februarja ter odšteli kupnino za parc. št. 2882. v znesku 130 gld. Urši Cenar dne 19. februarja, na kupnino za parc. št. 2883. in 2886. v znesku 900 gld. plačali W. Aussetz dne 30. aprila 400 gld., ko nam je bilo dne 30. aprila izplačano brezobrestno posojilo od visokega deželnega odbora v znesku 500 gld. Iz svojih dohodkov smo morali dodati k nakupu vinogradov 30 gld. Razven teh parcel imamo še osem let na razpolago parc. št. 2986. ad Krško, kjer imamo zasajen matičnjak s približno 3000 trtami velikoliste riparije souvage in parc. št. 2874. ad Krško v izmeri 1182 m², ki nam služi kot trtnica.

Kar se tiče dela v vinogradih, opravili smo navadna dela ter letos zopet nadomestili 3000 nizkih kolov z visokimi, tako da je v matičnjakih sedaj samo še okoli 1000 nizkih kolov. Poskusili smo tudi gnojenje z umetnim gnojem; uspehi so povoljni, vendar imamo v tem oziru, še premalo izkušenj, da bi mogli o tem izreči končno sodbo in splošno priporočati našim vinogradnikom gnojenje z umetnim gnojem. Delo nas je letos jako mudilo, ker je sneg predolgo ležal; radi tega smo morali tudi delavcem plačevati višjo dnino. Delo nas je stalo 807 gld. 2 kr.; k tej vsoti je podarila veleslavna kranjska hranilnica 720 gld., 87 gld. 5 kr. pa smo dodali iz svojih dohodkov. Dotični račun je kranjska hranilnica že odobrila z dopisom z dne 25. novembra t. l., št. 4155.

S podporami, ki jih je dovolila Kranjska hranilnica za letošnje leto za krški sodni okraj, smo zasadili 11 ha

5660 m² vinogradov, in sicer se je med 135 vinogradnikov razdelilo:

a) cepljenih trt	540
b) bilf	85.110
c) ključev	30.010
<u>skupaj</u>	<u>115.660 trt in</u>

2313 gld. 20 kr. v gotovini.

Med ude in druge vinogradnike smo razdelili:

a) cepljenih trt	460
b) bilf	1380
c) ključev	530
<u>skupaj</u>	<u>2370 trt</u>

za svoje nasade smo porabili:

1.) v vinograde posadili:

a) cepljenih trt	200	
b) bilf	200	400 trt

2.) v trtnice vložili:

ključev	57.200 trt
-------------------	------------

3.) cepili in v trtnico vložili:

a) ključev	12.450	
b) bilf	1.350	13.800 trt

skupaj 71.400 trt

Vseh trt skupaj smo torej porabili:

115.660
2.370
71.400

189.430 trt

Dobili pa smo te trte:

1.) Domači pridelek:

a) cepljenih trt	1.200	
b) bilf	30.040	
c) ključev	43.990	75.230 trt

2.) Od visoke vlade:

a) bilf	58.000	
b) ključev	39.000	97.000 trt

3.) od visokega deželne odbora:

ključev od rupestris monticolo	200 trt
--	---------

4.) vinogradniki so vrnili:

ključev	12.000 trt
-------------------	------------

3.) kupili 5 000 trt

skupaj 189.430 trt

Trte smo razdelili dne 19., 22., in 25. aprila ter 2. in 9. maja. Pri tej priliki so se vinogradniki učili tudi suhega cepljenja in vlaganja trt v trtnico. Tečaj za zeleno cepljenje je bil dne 17., 18., 19. in 20. junija; pri tej priliki so se tudi razdeljevale nagrade, dovoljene od kranjske hranilnice. Suhega in zelenega cepljenja se je vadilo vseh 135 vinogradnikov, ki so dobili nagrade, udeležilo se je pa teh tečajev tudi mnogo drugih posestnikov. Tri dni je bil navzoč tudi deželni gospod potovalni učitelj Gombač, ki je podal vinogradnikom mnogo dobrih nauk. Naj mu bo na tem mestu izrečena naša posebna zahvala. Povdarjati moramo, da smo za pouk v cepljenju precej storili, tako da bode v prihodnje naš okraj imel sam zadosti delavcev, ki bodo večji cepljenju, tako da ne bode treba delavcev naročevati iz drugih okrajev. Obratno, lahko bomo sami drugim okrajem postregli, kjer še niso vajeni cepljenja.

Dalje je kmetijske podružnica sestavila imenik prosilcev, ki so se oglašili za podporo za prihodnje leto.

Za podporo se je oglasilo 330 prosilcev katerim bi šla po pravilih podpora: 326.930 trt in 6538·60 gld.

Kranjska hranilnica je dovolila za prihodnje leto 3665·40 gld. podpore, to je:

1.) Prihranjena podpora iz leta 1893/94	978·60 gld.
2) " " " " 1894/65	186 80 "
3.) " " " " 1895/96	2500— "

skupaj 3665·40 gld.

To podporo bo dobilo približno 220 prosilcev, ostali pridejo na vrsto prihodnje leto. Da pa ti prosilci ne ostanejo letos brez podpore, priskrbeli jim bomo po mogočnosti trte; ker še ne bomo imeli zadosti trt svojega pridelka, prosili smo slavno vladu, naj nam pokrije primanjkljaj.

Proračun za leto 1895/96 je namreč naslednji:

A. Potrebščina:

Za 60 udov à 10 cepljenih trt	600 trt.
" 330 prosilcev	326.930 "
" domače trtnice	70.000 "
<u>skupaj</u>	<u>397.530 trt.</u>

B. Pokritje:

1.) Pridelek v vinogradih in trtnicah:

a) cepljenih trt	3.000	
b) bilf	32.000	
c) ključev	150.000	185.000 trt.

2.) Kmetje vrnejo 25.000 "

skupaj 210.000 trt.

Ako primerjamo potrebščino s pokritjem, kaže se primanjkljaj 187.530 trt, za kar smo prosili visoko vladu.

Dalje je kmetijska podružnica tudi letos posredovala pri sestavi prošnji za brezobrestna posojila. Povdarjati moramo, da vedo naši vinogradniki čislati dobroto brezobrestnih posojil, da se torej pridno oglašajo zanje. Letos smo napravili prošnje 217 vinogradnikom, za kar znaša potrebščina približno 70.000 gld. Naloga naših deželnih poslancev bo sedaj, da dovolijo za kranjske vinogradnike v podporo dovolj visoko vsoto. Z vsotami v homeopatičnih dozah, kakor jih je do sedaj dovoljeval visoki deželni zbor, se ne bode več izhajalo. Treba je izdatne podpore.

V krškem sodnem okraju je 1.387 ha vinogradov, od katerih je uničenih 1.386·87 ha. Ako računamo vrednost enega ha le toliko, kolikor znašajo troški za zopetno zasaditev, to je 1000 gld., znaša škoda po trtni uši v krškem sodnem okraju 1.386.870 gld. v okrajnem glavarstvu krškem, ki ima 4521 ha vinogradov, in od katerih je 3.066·86 ha uničenih, 3.066.890 gld., na celem Kranjskem, ki ima 11.631 ha vinogradov, in od katerih je 7.387·59 ha uničenih, 7.387.590 gld. Ker pa ni nobenega dvoma, da bodo v malo letih vsi vinogradi na Kranjskem uničeni, znašala bode škoda po trtni uši 11.631.000 gld. Treba bode torej sistematične podpore. Deželni odbor mora imeti na razpolago zadosti založen zaklad, da mu bode mogoče prošnje reševati hitro in, kar se tiče visokosti posojila, v razmerju s poškodovanimi parcelami. Sedaj leže prošnje do pol leta, predno jih je mogoče rešiti, to pa radi tega, ker deželni odbor nima potrebnega kredita, na razpolago. Treba je vsikdar čakati, da deželni zbor dovoli potrebne vsote. Tako dostikrat preteče najlepši čas za delo, kakor n. pr. letos, ko mora pri jako ugodni jeseni nad 100 posestnikov čakati rešitve svojih prošnji! V tej zadevi bode stavil koncem poročila primeren predlog.

Kmetijska podružnica je priskrbela tudi za svoje društvenike potrebno galico in tudi nekoliko gume, po-

sebnost v zadnjem času, ko je ni bilo pri nobenem trgovcu več mogoče dobiti.

Spomladi je tudi razdeljevala cepljene trte, ki jih je deželni odbor poslal za tukajšnje vinogradnike, bodisi brezplačno, bodisi za denar. Razdelitev cepljenih trt jese ni je pa deželni odbor izročil županstvu.

Pri lanskem občnem zboru se nam je naročilo, naj nekoliko skrbimo tudi za živinorejo. Odbor je sklenil napraviti zaklad, iz katerega bode kupoval dobre bike, te bode izročeval brezplačno zanesljivim posestnikom, ki morajo z biki umno ravnati in jih imeti 2 leti za občno porabo; po tem času postanejo biki lastnina dotičnih posestnikov. Iz tega zaklada pa bode tudi prirejeval premovanje bikov v prvi vrsti takih posestnikov, ki imajo bike za občno porabo in ki vzrejajo mlade bike, in jih ne prodajajo. Da pridemo do zaklada, vložili smo pri krški občini dne 17. januarija t. l. prošnjo, naj pobira od živinskih potnih listov mesto po 2 kr. nekoliko višjo pristojbino ter naj prebitek izroči kmetijski podružnici v označeni smoter. Uvidevši važnost nasveta za živinorejo, je občinski zastop sklenil od živinskih potnih listov mesto po 2 kr. pobirati po 8 kr.; na tak način se je nabralo pri občini krški za kmetijsko podružnico do današnjega dne 170 gld. Ker na n je glavni odbor za leto 1896. obljubil podporo za enega bika, kupili bodemo v kratkem enega bika, v teku 1896. l. pa priredili premovanje za krško občino.

Odborovi seji smo imeli samo dve, a odborniki smo bili v vedni dotiki ter smo vsa dela opravljali v popolnem soglasju.

Da pa smo mogli naše delovanje tako razširiti, kakor ga nima morebiti nobena podružnica, zahvaliti se moramo vsem korporacijam in osebam, ki so nas tudi preteklo leto veledušno podpirali: v prvi vrsti veleslavni kranjski hranilnici, visoki vladi, visokemu deželnemu zboru, slavnemu občinskemu zastopu krškemu in c. kr. okrajnemu glavarju baronu Schönbergerju. Vsem tem bodi tukaj izrečena naša iskrena zahvala.

Ne bode morebiti odveč, ako koncem svojega poročila na kratko označim, kako bode morala podružnica delovati v prihodnje.

1. Kar se tiče vinarstva bode treba nadaljevati naše delovanje; razširiti ga bode treba morebiti v naslednjih točkah:

- Letos se je baje prikazala ponekod na grozdih takoiimenovana jajčasta plesen (*oidium Tuckeri*). Ker je proti tej bolezni žveplanje ravno tako uspešno, kakor škropljenje z modro galico proti strupeni rosi, naročila si bode kmetijska podružnica dva razpršilnika (mehova) in primerno zalogo žvepla, tako da bodemo lahko takoj pomagali, ako bi se prikazala prihodnje leto to bolezen.
- S časoma bode pri nas dosti ameriških trt, bodisi bilf ali ključev. Te spravijo naši vinogradniki vse v denar in kmetijska podružnica bode prevzela nekako posredovanje med kupci in prodajalci, to pa na naslednji način: Jeseni vsakega leta naznanijo vinogradniki, koliko in kakšnih trt imajo za oddajo; kmetijska podružnica sestavi potem natančen pregled ter ga razglasi po javnih listih. Stvar se bode na tak način potem prav enostavno sama razvila.

2.) Nadaljevali bodemo delovanje v prosep živinoreje, izprva v krški občini, a prizadevali si bodemo razširiti je tudi na ostale občine krškega sodnega okraja, namreč na občine Cirklje, Raka in Studenec. Priporočali jim bodemo, naj store slične sklepe v zadevi živinskih potnih listov, kakor krška občina.

3.) Treba bo tudi nekoliko skrbeti za pouk naših kmetovalcev. Koliko so na pr. naši vinogradniki preveč davka plačali, ker niso o pravem času naznanili, da so vinogradi uničeni. Tekom leta 1896. se bode vršila revizija zemljiškodavnega katastra. Občine imajo sicer nalogo, večkrat razglasiti, kako bo v tej zadevi postopati; a taki razglasi so le dvomljive vrednosti. Treba bo torej na raznih shodih z umljivo besedo posestnikom raztolmačiti, kdo lahko doseže znižanje zemljiškega davka in na kateri način.

4.) Morebiti bi tudi kazalo za podružnico najeti kako posebno sobo. Podružnični posli so se tako razširili, da bode treba vpeljati uradne dneve ob katerih bi bil tajnik na razpolago družabnikom. Tukaj bi bilo tudi razgrnjeno resno berilo kmetijskega značaja.

Poročilo tajnikovo se vzame na znanje ter se sklene: Prihodnjemu načelnikstvu se nalaga, da takoj sestavi prošnjo na deželni zbor, v kateri se povdarja:

- pri deželnem odboru naj se napravi zadosti založen zaklad za zasaditev po trtni uši uničenih vinogradov;
- prošnje za nagrade in brezobrestna posojila naj se rešujejo kar najhitreje mogoče;
- posojila naj se dovoljujejo v zneskih, ki bodo zadostovali za zasaditev dotičnih parcel;
- pri dovolitvi posojil naj se ne postopa pretesno, srčno; merodajno naj je posestvo, ne pa oseba prošnjikova. —

Potem poroča blagajnik, g. ravnatelj Ivan Lrpajne, o dohodkih in izdatkih podružničnih.

Račun se vzame na znanje. Pregledovalcem računa sta se izvolila gg. Fran Gregorič in Anton Lavrinšek.

Po predlogu posestnika Puntarja se v odbor za prihodnjo triletno dobo volijo stari odborniki; odbor je torej tako-le sestavljen: Ivan Knavs, župnik, predsednik, dr. Tomaž Romih, meščanske šole učitelj, tajnik in podpredsednik, Ivan Lrpajne, meščanske šole ravnatelj, blagajnik, Josip Giraldi, meščan in posestnik, Fran Gregorič, meščan in posestnik, Anton Lavrinšek, meščan in posestnik, odborniki.

Radi poznega časa izostane govor o narodnem gospodarstvu.

Pri nasvetih so se izrazile naslednje želje, ki se prepustijo odboru v rešitev:

- Vlada naj se naprosi, da kupuje ameriške trte v prvi vrsti od domačih posestnikov (predlog Lavrinškov).
- Kmetijska podružnica naj si osnuje svojo trtnico (predlog Šribarjev).

Potem se zborovanje ob 1/2 1. uri zaključí.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 160. Na novo kupljenem posestvu imam kakih 40 nepravilno vsajenih, preko 5 let starih divjakov. Ali naj jih na mestu pocepim in potem pravilno presadim, ali naj jih prej presadim in potem pocepim? (J. M. v S.)

Odgovor: Najprvo Vam moramo reči, da s starimi divjaki ne bode nikdar kaj posebnega dosegli. Če jih pa uže nočete zavreči, potem jih spomladi pravilno presadite na stalno mesto ter jih leta 1897. spomladi pocepíte na mestu.

Vprašanje 161. S čim naj bi se mazali cepljeni smrekovi in borovi koli za vinograde, da bi bili trpežnejši? Ali morajo biti koli suhi, kadar se mažejo, kje se dobi taka maža koliko se je rabi za 3000 kolov in koliko stoji? (B. G. v Št. J.)

Odgovor: Mazanje kolov ali sploh lesa, da postane trpežnejši, se imenuje „impregnovanje“. Za impregnovanje lesa

služi dandanes modra galica in karbolinej. Ob porabi obeh sredseev je seveda najbolje, če je les suh. Glede porabe karbolineja Vas opozorimo, da morajo biti koli precej dolgo pred porabo namazani, da ostri duh karbolineja izpuhti, drugače utegne škodovati trti. Mazati pa ni treba celega kola, ampak le spodnji del, t. j. tisti, ki pride v zemljo, in oni, ki je nekako en čevljev nad zemljo. Karbolinej dobite pri trvdki Barthel & Comp. na Dunaju, Keplergasse. Koliko bi stalo to delo za 3000 kolov, Vam ne vemo povedati. — Z modro galico se les impregnuje, ako se namaka v vodi, v kateri je raztopljena modra galica. To delo se mora sicer vršiti pod pritiskom, da tekočina prešine ves les, a pri vinogradskih kolih, ki niso posebno debeli, bo zadostovalo priprosto namakanje, V to svrhu denite v primerno kad vodo, v kateri raztopite kakih 5 % modre galice, ter postavite vanjo kole tako, da so tisti deli, ki bodo v zemlji, pod vodo. Če so koli suhi, bo zadostovalo dvanajsturno namakanje. Tako namakanje je sicer počasno, truda pa ne stoji mnogo in morete delo pravočasno dovršiti, ako pravočasno z njim pričnete. Najbolje bi seveda bilo namočiti cele kole, a to bo težko šlo, ker nimate take posode; poglavitno pa vendar ostane, da so impregnovani spodnji konci. Impregnovanje z modro galico ne stoji veliko, ker galica ni draga ter se vedno rabi ena in ista voda. Porabljena voda se mora seveda nadomestiti z drugo, enako močno, kar pa ne izda veliko. Galica se vedno dobi pri naši družbi.

Vprašanje 162. Z domá pridelanim semenom sem posejal deteljišče, ki je bilo letos čez in čez prerasteno s predenico, dasi je bilo seme čisto. Od kod pride to? Ali naj sedaj dam deteljišče preorati? (J. G. v B.)

Odgovor: Če je bila detelja tako gosto prerastena s predenico, kakor nam poročate, potem bodite prepričani, da seme ni bilo čisto in predenica ni slučajno prišla na njivo. V takem slučaju najbolje naredite, če daste deteljišče preorati.

Vprašanje 163. Pri nas se splošno govori, da je novi lovski zakon še šlabši za sadjerejca nego stari. Ali je res kaj na tem in v čem se razločujeta glede povrnitve škode, storjene po divjačini, in kako je treba drevje zavarovati, da ima sadjar pravico do odškodnine po novem zakonu? (F. V. v Sr. G.)

Odgovor: Novega lovskega zakona še nimamo, temveč še vedno veljajo vse naredbe prejšnjih zakonov. Deželni zbor je pač v svojem lauskem zasedanju sklenil nov zakon, ki pa toliko časa ne more stopiti v veljavo, dokler ne dobi najvišjega potrjenja. Ker se to ni še zgodilo, velja še stari zakon. Ako pride novi zakon v veljavo, potem je kmet sadjerejec izdatno na boljšem, če ne zaradi drugega, vsaj zaradi tega, ker ima prvo postopanje glede odškodnine v rokah župan ter do gotove vsote tudi on razsoja. Mi se pa zelo bojimo, da zakon ravno zaradi tega še ni, in morda tudi ne bo potrjen. Ne dajte se torej motiti z lažnjivimi govoricami ter se ravnajte po prejšnjih naredbah.

Vprašanje 164. V 22. številki je bilo brati, kako škodo trpi drevje po obsekavanju. Jaz imam blizu hiše veliko prastaro lipo, katero je letos sneg močno polomil, in bojim se, da se mi posuši. Kaj naj sedaj z njo naredim, ali naj jo nizko ali visoko obsekam, ali pa naj jo pustim pri miru? (I. S. v D.)

Odgovor: Vsakoletno obsekovanje drevja v gozdu, z namenom dobiti krme ali stelje, je seveda silno škodljivo drevju. Vse kaj drugega pa je, če se kako drevo obseka le včasih. To je običajno pri listnatem drevju in je večkrat še celo koristno, ker se pri tem drevo pomladi in postane bolj košato. To tudi velja pri lipi, seveda le pri mladi. V vašem slučaju pa ni storiti drugega, nego odstraniti polomljene veje, kakor tudi iztrebiti vrh kolikor treba, drugače pa drevo pustite pri miru. Samo ob sebi je umevno, da je treba rane po možnosti

zakriti, da se ne nabira voda i. t. d. v njih; na takem starem drevju se tudi rade nahajajo dupline (luknje), ki drevju zelo škodujejo; te pa kar zazidajte z apnom, peskom in kamenjem.

Vprašanje 165. Telica, ki se je v hlevu odvezala, je mladi kobili zgrizla in pojedla rep, da jo je grdo videti in se ne bo mogla braniti muh. Kaj naj storim, da pospešim kobili rast repa? (J. S. v D.)

Odgovor: Rast žime na repu Vaše kobile bodete pospešili, če rep sploh čedite, kolikor mogoče, t. j. ga večkrat dobro operete, in zlasti kožo pod žimo skrbno snažite. Pri tem delu se je pa posluževati le čiste vode in ščeti, nikdar ne štrigla. Da se žima ne zaplete skupaj, kar otežuje snaženje in se tudi pri snaženju žima izpuli, morete po zimi, dokler ni muh, rep spletati.

Vprašanje 166. Imam kravo, ki je imela uže štiri teleta in je vedno rada molzla, a sedaj pri četrtem teletu, katero sem prodal 10 tednov staro, zadržuje mleko. Kaj je temu vzrok in kako odpomorem? (F. A. v V. P.)

Odgovor: Krava zadržuje mleko zaradi teleta; zakaj in kako sredstvo jo prisili, da dá mleko, berite v odgovorih na 22, 105. in 112. vprašanje v letošnjem letniku „Kmetovalca“.

Vprašanje 167. Tukajšnjemu posestniku je poginilo tekom enega leta 6 goved in 2 konja za vraničnim prisadom. Najprvo je razkužil hlev, a ni nič pomagalo, potem je prestavil živino v drug hlev, pa bolezen se je čez dva meseca zopet pokazala. Kako bi se mogla ta bolezen uspešno preprečiti in popolnoma pregnati? Ali bi ta gospodar mogel dobiti kje kako podporo? (M. D. v K.)

Odgovor: Cela zadeva se nam nič čudna ne zdi, ker nam je znano, kako težko je vranični prisad zatreti. Razkuženje hleva je jako težavno, ker slednjič pride vendar dosti rečij nazaj, ki so bile poprej z bolno živino v dotiki. Če se je bolezen tudi v drugem hlevu pokazala, je vzrok ali ta, da je prišla živina uže s kalom vraničnega prisada v novi hlev, ali pa se je s kakim predmetom bolezen vnovič zatrosila v drugi hlev. Mi moremo le priporočati nad vse skrbno razkuženje ter cepljenje vse živine proti vraničnemu prisadu. Zadnje je zanesljivo, toda glede zvršitve je treba stopiti v dogovor z okrajnim živinozdravnikom. Podpore dotični pesestnik pač ne more dobiti, morda pa izposluje kako miloščino pri deželnem zboru, zato naj vloži prošnjo po svojem deželnem poslancu.

Gospodarske novice.

* Današnja številka je zadnja v tem letu, prihodnja izide dne 15. januarja l. 1886. Še enkrat prosimo vse tiste, ki ostanejo še dalje družbeni udje, oziroma naročniki „Kmetovalčevi“, ki pa niso še plačali letnine, oziroma naročnine, naj jo izvolijo precej plačati. Prvo številko prihodnjega letnika pošljemo brez izjeme vsem dosedanjim prejemnikom, zato pa prosimo, naj prve številke nihče ne vrne, če tudi prestane biti ud ali naročnik, ker drugo številko pošljemo brez izjeme samo tistim, ki bodo do tistega časa plačali letnino, oziroma naročnino.

* Seme pravega ruskega lanu. C. kr. kmetijska družba je letos zopet naročila pravega ruskega lanenega semena neposredno iz Rige ter ga bo oddajala kmetovalcem po Kranjskem vsled dobljene državne podpore po znižani ceni. Kdor torej hoče imeti kaj takega semena za bodočo spomladansko setev, naj se kmalu zglašuje ustno ali pismeno v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3. Naročnik mora priložiti nekaj za aro, da ob svojem

žasu gotovo pride po seme. Kilogram semena stoji 15 kr ali stari merik 3 gld. 15 kr.

* **Pristojbina za cesarske žrebce** se tudi v l. 1896. ne bo pobirala vsled odloka c. kr. kmetijskega ministerstva z dne 10. decembra t. l. št. 24.408. To seveda velja le za žrebce v postajah, ki so v vojaški oskrbi, ne pa za one, ki so v zasebni oskrbi.

* **Naslovni list in kazalo** za letošnji letnik „Kmetovalca“ sta priložena današnji številki.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 28. decembra 1895. l.

Seji je predsedoval družbeni predsednik gospod cesarski svetnik Ivan Murnik, navzoči so pa bili odborniki gg. Folačkovski, Lenarčič, Povše, Rohrman, Šiška, Witschl, Žirovnik ter tajnik Pirce.

Na podlogi došlih prošelj razdeli glavni odbor plemene ovne be'gamaške pasme.

V sirarski tečaj v Št. Mihel na Tirolskem, ki se prične dne 8. januarija 1896. l., ukrene glavni odbor poslati 4 kranjske mladence.

Vsled poziva goriškega c. kr. kmetijskega društva ukrene odbor v imenu družbe obrniti se do c. kr. vlade, da naj se predloži državnemu zboru zakon glede ponarejanja vina.

Vsled dopisa vis. c. kr. kmetijskega ministerstva odbor izreče željo, naj bi se tobačni izvleček, ki je za zatiranje mrčesov na drevju, dobival neposredno, brez vseh sitnostij v tobačni tvornici.

Odbor vzame na znanje dopise vis. c. kr. kmetijskega ministerstva, s katerimi poroča o razdeljenih podporah slušateljem živnozdravnškega zavoda na Dunaju.

Z ozirom na dopis sl. deželnega odbora o predstoječi reviziji zemljiškodavnega katastra naznanja tajništvo, da je zaradi važnosti reči priobčilo cel spis deželnega zbora v „Kmetovalcu“, vsled česar je vsakemu dana prilika, da se o reči pouči.

Odbor vzame na znanje dopis vis. deželnega odbora, da je kmetijsko ministerstvo prevzelo polovico troškov za poskuse pri pridelovanju sladkorne pese na Dolenjskem.

Razdelitev deželne in državne podpore šolskim vrtnarjem se vzame na znanje.

Odbor prizna nagrade nekterim posestnikom, ki so imeli bike nad dve leti.

Določi se nekaj maternega drevja novo ustanovljenim podružničnim drevnicam.

Poročilo dr. E. Meisla o ljubljanskem barju in o ustanovitvi poskusne postaje za obdelovanje barja vzame odbor z največjim zadovoljstvom na znanje, ker se vendar enkrat priznajo trditve glavnega odbora o tej zadevi.

Glede nameravane ustanovitve uzorne in poskusne kmetije v Kočevju vzame glavni odbor na znanje od predsedništva izdelani odgovor na dotični dopis c. kr. deželne vlade.

Zaradi živinske soli ukrene odbor c. kr. finančnemu ministerstvu na njegov dopis odgovoriti, da kmetovalci toliko časa ne bodo segali po tej soli, dokler je ne bo dobiti po primerno nizko limitirani ceni, brez vseh sitnostij, povsod, kakor navadno sol. Vrhu tega naj bo tudi denaturiranje drugačno, da ne bo škodilo živini.

Potrdi se začasna ustanovitev podružnic v Vodicah in na Erzclju v Vipavski dolini.

Na predlog odbornika g. Rohrmana se ukrene prihodnjč posvetovati se o ustanovitvi vinarskega odseka. — Dalje se dajo imenovanemu odborniku razjasnila, da je odbor uže davno poprijel inicijativo za zboljšanje zakona za povzdigo živinoreje ter da je

glavnemu odboru znano, da deželni odbor namerava povečati deželno trtnico.

Za nove ude so predlagani in se sprejmo gg.:

Orel Viktor, hišni posestnik v Ljubljani; Mohar Gašper, živnozdravnški pomočnik v Škofji Loki; Pirš Anton, posestnik v Kamniku; Benedek Ivan, posestnik in klobučarski mojster na Vrhu; Hrastar Matevž, posestnik v Dolenjem Vrhu; Gabron Anton, župnik v Skočidolu; Peterca Francišek, posestnik v Dobrunjah; Peterca Lorenc, posestnik v Dobrunjah; Humek Martin, nadučitelj na Boh. Bistrici; Medja Josip, p. d. Smrekar, posestnik na Brodu; Jeraj Janez, posestnik v Vodicah; Majhen Francišek, posestnik v Podretčjem; Strnad Jakob, posestnik v Cesti; Kralj Janez, posestnik v Zagorici; Jaklič Francišek, učitelj v Dobrepoljah; Dolžina Janez, posestnik na Brankovem; Schweiger Anton, posestnik in trgovec v Črnomlju; Stuhetz Marija, c. kr. okr. sodnika vdova v Kočevju; Oswald Josip, trgovec v Kočevju; Verderber Josip, posestnik v Mošvaldu; Verderber Matija, posestnik v Koč. Reki; Windisch Josip, nadučitelj v Livodu; Nagele Matija, p. d. Pisl, posestnik v Krivi Vrbi; Donnersbacher Urban, p. d. Fern, posestnik na Gori; Zadel Francišek, posestnik v Št. Vidu pri Zatičini; Štepec Anton, trgovec v Višnji Gori; Dekleva Francišek, posestnik in mlinar v Gorenjih Ležečah; Erce Francišek, posestnik v Vodicah; Erce Florijan, posestnik in trgovec v Vodicah; Kosec Janez, posestnik v Vodicah; Kozelj Janez, posestnik v Vodicah; Pengov Francišek, bogoslovec v Ljubljani; Bergant Josip, učitelj na Vinici; Borštnik Francišek, posestnik v Cerkljah; Mally Lambert, trgovec v Izlakah pri Zagorju; Razpotnik Francišek, posestnik na Brišah; Juvan Josip, posestnik v Kosezah; Hlebš Andrej, posestnik in mlinar v Spod. Zadobrovi; Žerovnik Peter, posestnik in gostilničar v Kamniku; Eizar Janez, posestnik v Srednji Vasi; Kozjek Lovrenc, posestnik na Korenem; Golob Emilija, grajščakinja v Lesnem Brdu; Leben Francišek, posestnikov sin v Horjulu; Zore Francišek, učitelj v Šmartnem; Rode Janez, posestnik na Rodici; Jezernik Josip, posestnik v Stobu; Florin Karol, posestnik v Stobu; Markelj Janez, posestnik in mlinar na Podbrezjah; Golob Josip, posestnik v Šenčurju; Žnidaršič Andrej, posestnik in strojar v Ilirski Bistrici; Šmid Miloš, župnik v Solčavi; Plesnik Gregor, posestnik v Solčavi; Potočnik Matija, posestnik v Dolenjem Brdu; Jurca Ivan, posestnik v Bukovju; Grželj Ivan, posestnik v Studenem; Simčič Tomaž, posestnik v Studenem; Sušnik Peter, posestnik in trgovec z lesom v Šenčurju; Kristanec Josip, posestnik, gostilničar in trgovec v Sred. Vasi; Brinšek Jakob, posestnik in gostilničar na Zgornjem Otoku; Klun Francišek, kovaški mojster v Livodu; Hodnik Josip, posestnik v Globočicah; Vrhovec Francišek, posestnik v Dragomeru; Ravnik Lovro, posestnik na Brodu; Arh Anton, posestnik na Savici; Weiss Francišek, posestnik in gostilničar v Metliki; Kopinič Josip, posestnik v Metliki; Skusek Friderik, posestnik in trgovec v Metliki; Vukšinič Josip, posestnik v Metliki; Makar Danijel, veleposestnik v Metliki; Križan Josip, posestnik in mesar v Metliki; Kranjec Alojzij, posestnik v Močvirju; Jerman Anton, posestnik v Škocijanu; Činkule Anton, posestnik v Dobrovški Vasi; Rorman Martin, posestnik v Tomaževi Vasi; Ažbe Alojzij, posestnik v Dolinčicah pri Javorju; Stukelj Štefan, posestnik v Ručetni Vasi; Nemanič Josip, posestnikov sin v Želebeju; Šumi Francišek, posestnik v Kranju; Tomažič Janez, posestnik v Otavniku; Dežman Francišek, posestnik v Hrašah; Gaberšek Francišek, posestnik na Muzgi; Brulec Anton, posestnik na Studencu; Ložar Anton, posestnik v Bizoviku; Burgar Francišek, posestnik v Vodicah; Gubarec Mihael, posestnik v Vodicah; Jeraj Jožef, posestnik v Vodicah; Mršič Francišek, posestnik v Vodicah; Mrvec Nikolaj, posestnik v Vodicah; Nastran Janez, posestnik v Vodicah; Rebol Jožef, posestnik v Vodicah; Skok Janez, posestnik in gostilničar v Vodicah; Sovinec Jakob, posestnik v Vodicah; Stare Ferdinand, c. kr. okrajni sodnik v pok. v Ljubljani; Triler Martin, posest. v Starem Dvoru; Bešter Lovrenc, posest. na Bregu; Zajec Janez, posest. na Perniki; Zupan Josip, posest. v Spod. Gorjah; Bevec Francišek, posestnik v Št. Petru pri Novem Mestu;

Stegovec Frančišek, posestnik na Erzelju; Miška Josip, posestnik na Erzelju; Miška Alojzij, posestnik na Erzelju; Kobal Andrej, posestnik na Erzelju; Repik Andrej, posestnik na Erzelju; Vidrih Andrej, posestnik na Erzelju; Verčcn Frančišek, posestnik na Erzelju; Ferjančič Josip, posest. na Erzelju; Bizjak Frančišek, posest. na Erzelju; Ječič Ivan, posest. na Erzelju; Bizjak Anton, posest. na Erzelju; Mesesnel Ivan, posest. na Erzelju; Pegan Ivan, posest. v Branici; Kodre Anton, posestnik v Branici; Štemberger Josip, posestnik v Branici; Žvokelj Anton, posestnik v Branici; Malik Josip, posestnik v Branici; Štemberger Frančišek, posestnik v Branici; Fabjan Ivan, posestnik v Branici; Bat Valentin, posestnik v Branici; Curk Štefan, posestnik v Branici; Čehovin Florijan, posestnik v Branici; Kobal Frančišek, posestnik v Branici; Terčelj Frančišek, posestnik v Branici; Volk Josip, posestnik na Erzelju; Gulj Josip, posestnik na Erzelju; Mesosnel Josip, posestnik na Erzelju; Miška Anton, posestnik na Erzelju.

V a b i l o.

Okrajna kmetijska družba v Dolini pri Trstu vabi svoje ude k rednemu občnemu zboru v torek, dne 7. januarija 1896. l. ob 9. uri dopoldne v občinsko dvorano v Dolini.

V Z P O R E D.

- 1.) Poročilo o društvenem delovanju v letu 1895
- 2.) Proračun za leto 1896.
- 3.) Razni nasveti in predlogi.

P. n. udje se prosijo, da bi v prespeh in povzdigo naše družbe privedli s seboj tudi neudov, ki se zanimajo za kmetijski napredek.

Okrajna kmetijska družba v Dolini,
dne 20. decembra 1895.

Ivan Sancin s. r., predsednik.

Št. 16.935.

R a z g l a s.

Ker glasom uradnih poročil svinjska kuga v vojvodini Štajerski znatno ponehuje in je zdaj razširjena samo v obeh političnih okrajih *Bruck ob Muri* in *Lietzen*, zategadelj deželna vlada tuuradno uvozno prepoved za prasiče z dne 30. junija t. l., št. 9982., omejuje na zgoraj imenovana dva okraja, a popolnoma razveljavlja tuuradne prepovedi z dne 30. avgusta in 17. septembra t. l., št. 11543. in 12307., glede štajerskih okrajev *Hartberg*, *Ljubno* in *Brezice*.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 14. decembra 1895.

Št. 16.848.

R a z g l a s.

No podstavi člena 5. z nemško državo sklenjenega dogovora o živinskih kugah z dne 6. decembra 1891. l. in točke 5. k temu dogovoru spadajočega končnega zapisnika (drž. zak. št. 16. iz l. 1892.) ministerstvo za notranje stvari dotlej, dokler se ne ukaže drugače, brezpogojno prepoveduje uvažati govejo živino v kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru, iz nastopnih zapornih ozemelj nemške države, v katerih je razširjena plučna kuga, in sicer:

- 1.) Iz vladnih okrajev *Potsdam*, *Devin*, *Arnsberg*, *Düsseldorf*, *Kolin* in *Cahi* v kraljevini Pruski;
- 2.) iz okrožnega glavarstva *Lipsko* v kraljevini Saksonski;
- 3.) iz vojvodine *Saksonsko-Altenburške*;
- 4.) iz vojvodine *Anhaltske*.

Ta prepoved stopi na mesto prepovedi, izdane vsled razpisa ministerstva za notranje stvari z dne 9. novembra 1895. l.,

št. 33.443., oziroma s tuuradnim razglasom z dne 14. novembra t. l., št. 15.249.

To se vsled razpisa visokega c. kr. ministerstva za notranje stvari z dne 10. decembra t. l., št. 36.817., razglašča z dodatkom, da se prestopki te brezpogojne uvozne prepovedi kaznujejo po zakonu z dne 24. maja 1882. l., drž. zak. št. 51., eventualno tudi po predpisu § 46. občnega zakona o živinskih kugah in k temu zakonu izdanega izvršitvenega ukaza, drž. zak. št. 35. in 36. iz leta 1880.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1895.

Št. 17.213

R a z g l a s.

Po uradnih naznanilih je svinjska kuga v ozemlju kr. svobodnega mesta *Debreczin* na *Ogerskem* popolnoma ponehala.

Zategadelj se tuuradni razglas z dne 30. novembra t. l., št. 16.108., deloma razveljavlja ter se iz nova dopuščča uvažati normalno težke pitane prasiče (ki imajo najmanj 120 kilogramov žive teže) iz zgoraj navedenega mestnega ozemlja v klavnico v Ljubljani na *Kranjskem*.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1895.

Št. 17.303.

R a z g l a s.

Ker je tudi okraj *Maribor* prost svinjske kuge, se dodatno k tuuradnemu razglasu z dne 14. decembra t. l., št. 16.935., razveljavlja tuuradna uvozna prepoved z dne 1. novembra t. l., št. 14.629., ter se iznova dopuščča uvažanje prasičev iz tega okraja, oziroma iz mesta *Maribor* na *Kranjsko*.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, dne 20. decembra 1895.

Listnica uredništva.

V. K. pri Sv. T. Ameriške trte dobite pri *Martinu Colariču*, posestniku na *Slinovici* pri *Kostanjevici* na *Dolenjskem*. Cena nam ni znana. Knjigo o ravnanju z ameriškiimi trtami dobite pri knjigarju *Dr. Hribarju* v *Celju*.

J. K. v A. Navedena umetna gnojila so za vsako zemljo. Na vsako trto se računa kakih 20 gramov. Umetna gnojila dobite po primerni ceni v kemijski tvornici v *Hrastniku* pri *Zidanem Mostu*.

J. G. v B. Družbeno drevje stoji komad po 30 kr., in sicer le za ude. Družba sicer zapiše vsa naročila, a ima pravico jih pramerno skrečiti, če so naročila večja kakor zaloga.

J. S. v St. J. Zaradi ograje iz žice z bodicami se obrnite do *Fr. Sebroeckenfuchsa* v *Weidhofen-u a. d. Ybs.* S cenami, ki se Vam bodo sporočile, primerjajte cene domačega plota in videli bode, kaj Vam bolje kaže. Upoštevati pa morate to, da je ograja iz žice dokaj trpežnejša. Kmetijska družba ima žičasto ograjo okoli svoje drevesnice uže 12 let, a je še danes taka kakor nova; hrastovi stebri, na katerih je žica napeta, so bili seveda dobro namazani s karbolinejem.

F. K. v B. Zaradi dobave trt in podpore za vinograde se morate ravnati po predpisih. Če ste dotične roke zamudili, ni nobene pomoči. Pri županstvu, oziroma pri okrajnem glavarstvu, dobite potrebni pouk. — Glede pota v gozdu Vam mi ne moremo nič svetovati, ker ne poznamo razmer in se je o tem sploh težko izreči, tem bolj, ker nismo pravniki.

J. E. v R. Mi odgovarjamo na vprašanja tako, kakor se nam stavijo, za drugo nismo odgovorni. Zlasti neljuba so nam pravna vprašanja, saj še odvetniki dostikrat ne vedo, pri čem da so, kajti stranke mnogokrat ne govore resnice.